

Datum
2019-03-22
Adress
205 80 Malmö
Diarienummer
ASN-2019-3792

Yttrande

Till
Kommunstyrelsen

Remiss från Utbildningsdepartementet - Betänkandet Att förstå och bli förstörd – ett reformerat regelverk för tolkar i talande språk (SOU 2018:83) STK-2019-315

Arbetsmarknads- och socialnämnden föreslås besluta att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Arbetsmarknads- och socialnämnden bedömer att förslagen om utveckling av utbildningssystemet, en utvecklad registrering och tillsyn över tolkar och tolkförmedlingar kan bidra till att kvalitetssäkra tolktjänsterna och bidra till ökad rättssäkerhet för medborgarna. Nämnden ser samtidigt att förslagen kommer innebära en kostnadsökning för kommunen, då tolktjänsterna troligtvis kommer bli dyrare samt att användandet av auktoriserade och utbildade tolkar kommer att öka.

Yttrande

Nämnden ställer sig positiv till att utredningens utgångspunkt och förslag syftar till att offentlig sektor ska få förbättrade möjligheter att få tillgång till de tolktjänster som behövs.

Tillgänglighet och kvalitet

Nämndens bedömning är att tillgängligheten idag till tolkar i talade språk i de flesta fall är bra. Det kan uppstå svårigheter vid behov av tolk i vissa språk och vid behov av auktoriserade tolkar. Även om utredarna menar att förslagen kommer leda till att auktoriserade och utbildade tolkar ökar, ser nämnden en risk med att utbudet av dessa tolkar inte kommer möta det behov som nämnden har vad gäller omfattning och antal språk. Ett bristfälligt utbud kan innebära att det blir svårt för nämnden att leva upp till förslaget att även kommuner i första hand bör använda sig av auktoriserade tolkar och i andra hand utbildade tolkar.

Nämnden bedömer att en ökad kvalitetssäkring och kontroll som utredningens förslag innebär vad gäller tolkarnas kompetens, kan bidra till att säkerställa kvaliteten. Nämnden bedömer vidare att den registrering, statliga kontroll och tillsyn av tolkförmedlingar som föreslås kan bidra till ökad kvalitet vid upphandling av tolktjänster.

Förbud mot barntolkning

Arbetsmarknads- och socialnämnden ställer sig positiv till att utredningen föreslår att barntolkning uttryckligen förbjuds i lag. Nämnden instämmer med vad utredningen lyfter som nackdelar med att låta barn tolka och att lagförändringen bidrar till att leva upp till de åtagande som finns i Barnkonventionen.

Utredarna menar att barntolkning idag främst sker vid icke-planerade besök, en uppfattning som nämnden delar. Nämnden ser att det finns behov av att utveckla möjligheterna att på ett tillgängligt och flexibelt sätt, till exempel genom tekniska hjälpmedel, möta personer som inte behärskar svenska i dessa situationer. Ofta är det i dessa lägen inte ändamålsenligt och inte heller möjligt att beställa tolk.

Ekonomiska konsekvenser av förslagen

Regeringen framför önskemålet om att remissinstanserna särskilt ska göra en bedömning av om kostnadseffektiviteten i tolktjänsterna kommer att påverkas och vilka kostnader förslagen kommer medföra.

De demografiska förutsättningar som Malmö har, skärpningen av förvaltningslagens krav vad gäller myndigheters skyldighet att använda tolk samt arbetsmarknads- och socialnämndens uppdrag som i flera fall innebär ingripande beslut för den enskilde, innebär att tolkkostnader är betydande för nämnden.

Ambitionen med utredningens förslag att tolkyrket ska uppvärderas och ytterligare professionaliseras kommer troligen innebära att tolktjänster kommer att bli dyrare. Även om utredningens förslag inte innebär en reglering för kommuner och landsting, föreslås dessa i större utsträckning använda sig av auktoriserade och utbildade tolkar. En ökad användning av auktoriserade tolkar kommer innebära en kostnadsökning utifrån hur nämndens användande ser ut idag. Däremot att det skulle innebära en kostnadsökning för kommunen att barn inte längre medges tolka, bedömer nämnden vara en felaktig slutsats. I de sammanhang där den enskilde begär en tolk, eller förvaltningen bedömer att det behövs för att den enskilde ska kunna ta tillvara sin rätt, använder nämnden tolk.

Vad gäller kostnadseffektiviteten som utredarna menar ska öka vid bland annat ett ökat användande av auktoriserade och utbildade tolkar, är något som nämnden ställer sig skeptisk till. Nämnden kan inte se att de nuvarande tolktjänsterna är så bristfälliga att en sådan effektivisering skulle kunna uppnås.

Sammanfattningsvis ställer sig nämnden positiv till utredningens förslag och bedömer att de samlat kan bidra till ökad rättssäkerhet. Nämnden ser samtidigt att förslagen kommer innebära en kostnadsökning för kommunen, då tolktjänsterna troligtvis kommer bli dyrare samt att användandet av auktoriserade och utbildade tolkar kommer att öka.

Ordförande

.....
Sedat Arif
.....

Förvaltningsdirektör

.....
Britt-Marie Petterson
.....